

Съвременен превод

Language: български (Bulgarian)

Provided by: Bible League International.

Copyright and Permission to Copy

Taken from the Bulgarian Easy-to-Read Version © 2000 by Bible League International.

PDF generated on 2017-08-16 from source files dated 2017-08-16.

f81bdf6b-f64b-5c00-a70f-cb43437b4e56

ISBN: 978-1-5313-1300-5

Писмото до

римляните

1 От Павел, слуга на Христос Исус, призван да бъде апостол, избран да проповядва Благата вест, ²която Бог отдавна беше обещал чрез пророците си в Святите Писания.

³Благата вест е за неговия Син, нашия Господ Исус Христос, който като човек произлезе от Давидовия род, ⁴но вследствие възкресението от мъртвите беше обявен за могъщия Божий Син в царството на Святия Дух.*

⁵Чрез Христос ми бе дадена привилегията да бъда апостол, за да работя сред всички езичници, така че да повярват и да се подчинят на Бога. Върша това заради Христос. ⁶Вие също сте сред тях и сте призвани да принадлежите на Исус Христос.

⁷Пиша до всички вас, живеещи в Рим, които Бог обича и призова да станете негови свети хора.

Благодат и мир на вас от Бога, нашия Баща, и от Господ Исус Христос.

Благодарствена молитва

⁸Първо, благодаря на моя Бог чрез Исус Христос за всички вас, защото за вашата вяра се говори по целия свят. ⁹Бог, на когото служа всеотдайно, като проповядвам Благата вест за неговия Син, ми е свидетел, че всеки път ви споменавам в молитвите си ¹⁰и винаги се моля най-накрая да успее да дойда при вас, ако такава е Божията воля. ¹¹Защото жадувам да ви видя и да ви предам някой духовен

дар, за да станете силни ¹²и докато съм сред вас, да се насърчаваме един друг с вярата си, вие — мен и аз — вас.

¹³Братя и сестри, знайте, че много пъти исках да дойда при вас, за да пожъна плодове и сред вас, така както сред другите езичници, но досега все нещо ми пречеше.

¹⁴Длъжник съм на всички — на гърци и варвари, на образовани и неуки. ¹⁵Затова съм готов да проповядвам Благата вест и на вас, които живеете в Рим.

¹⁶Защото аз не се срамувам от Благата вест, тъй като тя е Божията сила за спасение на всеки вяраващ — първо на юдеина, а след това и на езичника. ¹⁷Защото в нея се разкрива как Бог прави хората праведни от вяра към вяра, както е писано: „Праведният чрез вяра ще живее.“†

Всички хора са грешни

¹⁸Несъмнено Божият гняв от небето е отправен към всяко зло и грешно дело на хората, които потулват истината с неправда. ¹⁹Бог изявява гнева си, защото хората знаят всичко, което е известно за Бога, тъй като сам той им го показва. ²⁰От сътворението на света невидимата вечна сила и божественост на Бога ясно могат да бъдат разбрани, защото си проличават от Божиите дела. Ето защо хората нямат оправдание, ²¹тъй като, макар и да познаваха Бога, не го почетоха като Бог и не му благодариха, а вместо това се отдадоха на суетни мисли и глупавите им сърца се изпълниха с мрак. ²²И макар да твърдяха, че са помъдрели, те станаха глупци ²³и

*1:4 *Святия Дух* Букв.: „духа на святостта“.

†1:17 Цитат от Ав. 2:4.

замениха славата на безсмъртния Бог с идоли, изобразяващи смъртни хора, птици, животни и влечуги.

²⁴ Затова Бог ги предаде на злите желаниа на сърцата им и на сексуални грехове и ги остави да оскверняват телата си един с друг.

²⁵ Те замениха истината за Бога с лъжа и се покланяха и служеха на създаденото, а не на неговия Създател, който е благословен завинаги. Амин.

²⁶ Затова Бог ги предаде на срамни страсти. Жените замениха естествените сексуални връзки с противоестествени. ²⁷ Също и мъжете изоставиха естествените сексуални връзки с жени и разпалени от страст един към друг, вършеха срамни неща с други мъже. За своята извратеност те получават в телата си заслуженото.

²⁸ И понеже не счетоха, че си струва да имат истинското познание за Бога, той ги предаде на поквареното им мислене, за да вършат непристойни дела. ²⁹ Тези хора са изпълнени с всякакви грехове — зло, алчност, ненавист, завист, убийство и разпра, измама и злост. Те сплетничат, ³⁰ клеветят и мразят Бога. Те са грубияни, горделивци, самохвалковци, измислят нови начини да вършат зло, непокорни са към родителите си, ³¹ глупци, не държат на думата си и нямат обич и милост в сърцата си. ³² Въпреки че знаят праведната Божия заповед, която казва, че такива дела заслужават смърт, те не само ги вършат, а и одобряват, когато други ги вършат.

Божият справедлив съд

2 Който и да си ти, човече, нямаш извинение, когато съдиш

някого, защото съдейки друг човек, произнасяш присъда и над себе си, тъй като ти, който съдиш, вършиш същите неща. ² Знаем, че Божията присъда над хората, които вършат такива дела, е справедлива. ³ Но ти, човече, който съдиш хората, които вършат тези неща, а в същото време ги вършиш и ти, нима мислиш, че ще избегнеш Божия съд? ⁴ Или презираш богатата доброта, низхождение и търпение на Бога и не разбираш, че той е добър към теб, защото те чака да се покаеш?

⁵ Но поради своята упоритост и нежелание да се покаеш ти правиш наказанието си по-тежко и ще го получиш в деня, когато Божият гняв и справедлив съд бъдат разкрити. ⁶ Бог ще възнагради всеки според делата му. ⁷ Ще даде вечен живот на онези, които търсят слава, почест и безсмъртие чрез постоянството си да вършат добро, ⁸ и ще стовари наказанието и гнева си върху онези, които поради своето себелюбие отказват да следват истината и следват злото. ⁹ Скръб и страдание ще изпрати Бог на всеки, който върши зло, първо на юдеите, а после и на езичниците. ¹⁰ А на всеки, който върши добро, ще даде слава, почест и мир, първо на юдеите, а после и на езичниците. ¹¹ Защото Бог съди всички безпристрастно.

¹² Тези, които познават закона, и тези, които никога не са чували за него, са равни, когато извършват грях. Които не познават закона и извършват грях, ще бъдат обречени на смърт, а които познават закона и извършват грях, ще бъдат съдени според него. ¹³ Защото праведни пред Бога са не тези, които чуват закона, а тези, които го спазват, и те ще бъдат оправдани.

¹⁴Така че, когато езичниците, които нямат закона, вършат от само себе си това, което той изисква, въпреки че не го познават, те са закон за себе си, ¹⁵защото поведението им показва, че изискваното от закона е написано в сърцата им. Свидетел за това е и съвестта им. Понякога разумът им подсказва, че са извършили грях и това ги прави виновни, а друг път разбират, че са извършили добро и това ги прави невинни.

¹⁶Всички тези неща ще се случат в деня, когато Бог чрез Исус Христос ще съди тайните мисли на хората, както казва Благата вест, която проповядвам.

Юдеите и закона

¹⁷А ти, който наричаш себе си юдеин и уповаваш на закона, и се гордееш с взаимоотношението си с Бога, ¹⁸и знаеш каква е волята му и кое е наистина важно, защото законът ти го казва, ¹⁹и си убеден, че водиш слепите, че си светлина за онези, които тънат в мрак, ²⁰че си наставник на неуките и учител на децата, и си сигурен, че законът те снабдява със знания и истина, ²¹защо ти, който учиш другите, не учиш и себе си? Защо ти, който проповядваш, че не трябва да се краде, крадеш? ²²Защо прелюбодействаш ти, който казваш, че човек не трябва да прелюбодейства? Защо крадеш от храмовете ти, който мразиш идолите? ²³Ти, който се хвалиш със закона, защо срамиш Бога, като нарушаваш неговия закон? ²⁴Както е писано: „Заради вас се хули Божието име сред езичниците.“*

²⁵Обрязването има смисъл, ако спазваш закона, но ако го

нарушаваш, все едно че никога не си бил обрязан. ²⁶Ако необрязан човек изпълнява изискванията на закона, все едно че е обрязан. ²⁷Този, който не е физически обрязан и изпълнява закона, ще те осъди теб, който, въпреки че го имаш написан и си обрязан, го нарушаваш.

²⁸Не е истински юдеин онзи, който е юдеин само външно, нито обрязването на тялото е истинско обрязване. ²⁹Истински юдеин е онзи, който е юдеин вътрешно, и истинското обрязване е в сърцето и е извършено от Духа, а не от писания закон. Похвалата, която такъв човек получава, идва не от хората, а от Бога.

ЗИ така, какво предимство имат юдеите и каква е ползата от обрязването? ²Голяма във всяко отношение. Първо, защото на тях Бог повери ученията си. ³И какво от това, че някои не бяха верни на Бога? Нима тяхната невярност ще го възпре да изпълни обещаното от него? ⁴Не, разбира се! Бог ще продължи да бъде верен, дори и всеки човек да е лъжец, както казва Писанието:

„Ще докажеш, че си прав, когато говориш, и ще спечелиш, когато те съдят.“

Псалм 51:4

⁵И така, какво да кажем, щом като нашите грехове само показват Божията праведност? Нима Бог е несправедлив, когато ни наказва? (Казвам това, което някои хора могат да си помислят.) ⁶Не, разбира се! Иначе как ще съди света?

⁷Може да кажеш: „Щом като Божията слава расте от това, че моята лъжа показва по-ясно неговата истина, защо ме съдят като

*2:24 Цитат от Ис. 52:5. Вж. също Ез. 36:20-23.

грешник?“⁸ Все едно казваш: „Нека вършим зло, за да дойде доброто!“ Има хора, които ни клеветят и говорят, че ние поучаваме точно това. Тези хора заслужават да бъдат осъдени.

Всички хора са виновни

⁹И така, ние, юдеите, по-добри ли сме от останалите? Съвсем не! Вече поставихме обвинението, че както юдеите, така и езичниците са под властта на греха.¹⁰ Както е писано:

„Няма нито един човек без грях.

¹¹Няма нито един, който разбира.

Няма нито един, който търси Бога.

¹²Всички му обърнаха гръб

и всички се поквариха.

Няма нито един, който да върши добро.

Няма дори и един!“ *Псалм 14:1-3*

¹³„Като зловоние от отворен гроб са противни думите, излизаци от устата им.

Използват езика си, за да лъжат.“

Псалм 5:9

„Думите им са змийска отрова.“ *Псалм 140:3*

¹⁴„Устите им са пълни с проклетия и жлъч.“ *Псалм 10:7*

¹⁵„Винаги са готови да раняват и убиват,

¹⁶ навсякъде, където отидат,

носят разруха и нещастие

¹⁷ и не познават пътя към мира.“ *Исаия 59:7-8*

¹⁸„Те нямат страхопочитание към Бога.“ *Псалм 36:1*

¹⁹Сега знаем, че това, което законът казва, се отнася за онези, които са под закона, за да се сложи край на всички оправдания, които хората

си намират, и да се покаже, че Бог ще съди цялото човечество.²⁰ Никой няма да бъде оправдан пред Бога заради подчинение на закона, защото законът само показва греха ни.

Как Бог прави хората праведни

²¹Но сега се разкрива как Бог прави хората праведни. Това става отделно от закона, въпреки че законът и пророците свидетелстват за него.²² Бог прави хората праведни чрез вярата в* Исус Христос и това се отнася за всички, които вярват, понеже няма разлика между хората,²³ защото всички съгрешиха и са лишени от Божията слава.²⁴ Но Бог ги прави праведни чрез своята благодат даром, като ги освобождава от греха чрез Христос Исус.²⁵ Чрез кръвта на Исус Бог го представи като изкупителна жертва за греховете на онези, които имат вяра. Така показва, че е бил справедлив, когато, поради снизхождението си, в миналото не е наказал хората за греховете им.²⁶ Бог извърши това, за да докаже, че е справедлив в настоящето и че ще продължи да бъде справедлив и същевременно да прави праведен всеки, който вярва в Исус.

²⁷Защо да се хвалим тогава? Няма за какво. Това е изключено не от закона на делата, а от закона на вярата.²⁸ Защото вярваме, че човек става праведен чрез вярата, а не чрез делата, които е извършил, за да се подчини на закона.²⁹ И нима Бог принадлежи само на юдеите? Нима той не е Бог и на езичниците? Разбира се, че е.³⁰ Тъй като Бог е един, той ще направи праведни както юдеите, така

*3:22 *вярата в* Или: „верността на“.

и езичниците* чрез вяра. ³¹ Означава ли това, че чрез вяра унищожаваме закона? Не, в никакъв случай! Ние се съгласяваме с него.

Примерът на Авраам

4 Какво тогава можем да кажем, че е открил за вярата Авраам, нашият праотец по плът?[†] ² Защото, ако е станал праведен чрез делата си, той има основание да се хвали, но не пред Бога. ³ Писанието казва: „Авраам повярва в Бога и той прие вярата му и го счете за праведен.“[‡]

⁴ Този, който работи, получава заплата за труда си не като подарък, а защото я е заслужил. ⁵ Но ако някой се доверява не на делата си, а на Бога, който прави праведни грешните, Бог приема вярата на този човек и го счита за праведен. ⁶ Така Давид говори за щастieto на онзи, когото Бог приема за праведен, без да гледа делата му:

⁷ „Благословени са онези, чиито незаконни дела са простени и чиито грехове са покрити.

⁸ Благословен е онзи, когото Господ приема така, сякаш не е извършил грехове.“ *Псалм 32:1-2*

⁹ Дали това щастие се отнася само за обрязаните или и за тези, които не са обрязани? Защото казахме: „Бог прие вярата на Авраам и го счете за праведен.“ ¹⁰ А кога бе счетен за праведен? Преди или след като бе обрязан? Бог го счете за праведен преди, а не след обрязването. ¹¹ По-късно Авраам се обряза като

доказателство, че благодарение на вярата той бе праведен пред Бога още преди да бъде обрязан. И така той стана баща на всички, които вярват и са приети от Бога като праведни, въпреки че не са обрязани, ¹² и на тези, които са обрязани, но същевременно следват вярата, която нашият баща Авраам показа преди да бъде обрязан.

Божие обещание, получено чрез вярата

¹³ Обещанието, дадено на Авраам и потомците му, че ще бъде наследник на света, дойде не чрез закона, а чрез праведността, която произтича от вярата. ¹⁴ Защото ако тези, които следват закона, са наследници на света, вярата губи смисъл и обещанието е без стойност. ¹⁵ Защото законът може само да предизвика Божия гняв, ако бъде нарушен, но където няма закон, няма и нарушаване на закона.

¹⁶ Божие обещание идва благодарение на вярата и затова е подарък. А щом е подарък, то е за всички потомци на Авраам — не само за тези, които живеят под закона, но и за тези, които живеят с вяра като Авраам. Той е баща на всички нас, ¹⁷ както е писано: „Направих те баща на много народи.“[¶] Това е истина пред Бога, в когото Авраам вярваше — Бога, който дава живот на мъртвите и създава онова, което не е съществувало.

¹⁸ Въпреки че нямаше надежда Авраам да има деца, той вярваше и

*3:30 *както юдеите, така и езичниците* Букв.: „както обрязаните, така и необрязаните“.

†4:1 Или: „Какво да кажем тогава? Открили ли сме, че Авраам е нашият праотец по плът?“

‡4:3 Цитат от Бит. 15:6.

¶4:17 Цитат от Бит. 17:5.

се надяваше. И така стана баща на много народи, както му беше казано: „Ще имаш безбройно потомство.“^{*} ¹⁹И вярата му не отслабна, въпреки че беше почти на сто години и добре знаеше, че тялото му е вече неспособно да създава потомство и че Сара е безплодна. ²⁰Но той не спря да вярва и не се усъмни в Божието обещание. Напротив: вярата му ставаше все по-силна и той прослави Бога. ²¹Авраам бе напълно сигурен, че Бог може да изпълни онова, което е обещал. ²²Ето защо е казано: „Бог прие вярата му и го счете за праведен.“[†] ²³Но не само за него бе писано: „Бог прие вярата му“, ²⁴а и за нас, които ще бъдем сметени за праведни, защото вярваме в Онзи, който възкреси от мъртвите нашия Господ Исус, ²⁵който бе предаден на смърт заради нашите грехове и бе възкресен, за да станем праведни пред Бога.

Праведност пред Бога

5 Тъй като сме станали праведни пред Бога чрез вяра, ние сме в мир с него чрез нашия Господ Исус Христос. ²Защото повярвахме в Христос, той ни доведе в тази благодат, в която сега живеем, и радостно се хвалим заради надеждата, че ще споделим Божиата слава. ³Радостно се хвалим и с изпитанията си, защото знаем, че изпитанията раждат търпение, ⁴а търпението — твърдост, която ражда надежда. ⁵Надеждата няма да ни разочарова, защото Божиата любов се изля в сърцата ни чрез Святия Дух, който ни беше даден.

⁶Още когато бяхме безсилни да се спасим, в нужното време Христос умря за нас, които живеехме против Бога. ⁷Много малко хора биха умрели за някой друг човек, дори и ако той спазва изискванията на закона. Ако е наистина добър, може някой да се реши да умре за него. ⁸Бог показва любовта си към нас с това, че още докато бяхме грешни, Христос умря за нас.

⁹Сега, когато сме станали праведни чрез смъртта на Христос, то чрез него със сигурност ще се спасим от Божия гняв. ¹⁰Защото, ако докато бяхме врагове на Бога, той ни помири със себе си чрез смъртта на Сина си, то със сигурност сега, когато сме помирени, ще ни спаси чрез живота на Христос. ¹¹И това не е всичко: ние радостно се хвалим с онова, което Бог е направил чрез нашия Господ Исус Христос, чрез когото сега сме помирени с Бога.

Адам и Христос

¹²Така както грехът дойде на света чрез един човек, а чрез греха дойде смъртта, така и чрез греха смъртта се разпространи във всички хора, защото всички съгрешиха. ¹³Грех е имало на света още преди появата на закона, но когато няма закон, никой не може да бъде обвинен в грех. ¹⁴От времето на Адам до Моисей царуваше смъртта, дори и над тези, които не са извършили грех както Адам, който наруши Божиата заповед.

Адам беше като Онзи, който трябваше да дойде. ¹⁵Но Божият подарък не е като греха на Адам. Всички хора умряха заради греха на този един човек, но благодатта на

* 4:18 Цитат от Бит. 15:5.

† 4:22 Цитат от Бит. 15:6.

Бога и подаръкът, който бе даден безплатно чрез един човек — Исус Христос — се изляха изобилно върху човечеството. ¹⁶И Божият дар не може да се сравни по своето влияние с греха на Адам, защото Адам съгреша само веднъж и беше осъден, а Божият подарък дойде след много грехове и направи хората праведни пред Бога. ¹⁷Ако заради един човек смъртта царуваше благодарение на греха на този един човек, много повече онези, които получават изобилната благодат и дара на праведността, ще имат истински живот и ще царуват чрез един човек — Исус Христос.

¹⁸Както осъждението над всички хора дойде чрез едно прегрешение, така също чрез едно праведно дело дойде оправданието, носещо живот за всички хора. ¹⁹Както чрез непокорството на един човек всички хора станаха грешни, така чрез покорството на един човек всички хора ще станат праведни пред Бога. ²⁰Законът дойде, за да се увеличат греховете, но там, където те растяха, Божията благодат растеше още повече, ²¹за да може както грехът царуваше чрез смъртта, така Божията благодат да царува чрез праведността и да донесе вечен живот чрез нашия Господ Исус Христос.

Мъртви за греха, но живи в Христос

6 Какво да кажем? Че трябва да продължим да грешим, за да се умножи Божията благодат? ²Не, разбира се! Как можем ние, които умряхме за греха, да продължим да живеем в него? ³Или не знаете, че ние, които бяхме кръстени в Христос Исус, бяхме кръстени в неговата смърт? ⁴И чрез кръщението в смъртта

му бяхме погребани заедно с него, за да може както Христос бе възкресен от мъртвите чрез славата на Отца, така и ние също да живеем нов живот.

⁵Защото ако сме били съединени с него в смърт като неговата, ще бъдем съединени с него и във възкресение като неговото. ⁶Знаем, че старата ни същност бе разпъната на кръста заедно с Христос, за да бъдат унищожени грешните ни тела и да не бъдем вече роби на греха, ⁷защото този, който е умрял, е освободен от властта на греха.

⁸И след като умряхме с Христос, вярваме, че и ще живеем с него, ⁹защото Христос, който възкръсна от мъртвите, вече няма да умре и смъртта вече не господства над него. ¹⁰Когато умря с тази смърт, Христос умря за греха веднъж и завинаги, а животът, който сега живее, е живот с Бога. ¹¹Така и вие смятайте себе си мъртви за греха, но живи за Бога чрез Христос Исус.

¹²Грехът не трябва да господства над земното ви тяло, за да не се подчинявате на неговите грешни желания, ¹³а също и не позволявайте никоя част от вашето тяло да бъде използвана като оръдие на греха в служба на злото. Служете на Бога като хора, възкръснали от мъртвите и живи сега. Нека телата ви бъдат оръдия на Бога в служба на доброто. ¹⁴Грехът няма да господства над вас, защото живеете не под закона, а под Божията благодат.

Роби на праведността

¹⁵Какво да правим тогава? Да грешим, защото живеем не под закона, а под Божията благодат? Не, разбира се! ¹⁶Не знаете ли, че когато служите на някого и му се покорявате, сте негови роби — или

роби на греха, което води до смърт, или роби, покоряващи се на Бога, което води до оправдание? ¹⁷ Вие бяхте роби на греха, но се подчинихте с цялото си сърце на учението, което ви бе дадено. Благодарим на Бога за това! ¹⁸ Бяхте освободени от греха и станяхте роби, които вършат онова, което Бог изисква. ¹⁹ За да стане ясно, използвам пример от живота, защото ви е трудно да разберете. Както бяхте роби на нечистотата и злото и живеехте за злото, така сега трябва да станете роби, които вършат онова, което Бог изисква, и да се посветите на Бога.

²⁰ Когато бяхте роби на греха, не бяхте задължени да вършите онова, което Бог изисква. ²¹ И какви плодове пожънахте тогава? Дела, от които сега се срамувате и които накрая водят до смърт. ²² Но сега, когато сте освободени от греха и сте роби на Бога, плодовете, които жънете, водят към посвещение на Бога и накрая — до вечен живот. ²³ Заплатата за греха е смърт, а Божият подарък е вечен живот чрез Христос Исус, нашия Господ.

Освобождение от закона

7 Нима не знаете, братя и сестри (защото говоря на хора, които познават закона), че законът господства над човека, докато той е жив? ² Например, според закона омъжената жена е обвързана със съпруга си, докато той е жив, но ако съпругът ѝ умре, тя се освобождава от брачния закон. ³ И така, ако тя стане жена на друг мъж, докато съпругът ѝ е жив, законът казва, че е прелюбодейка, но ако съпругът ѝ умре, тя е свободна от брачния закон

и няма да извърши прелюбодеяние, ако стане жена на друг мъж.

⁴ Така, братя и сестри, вие също умряхте за закона чрез Христовото тяло, за да можете да принадлежите на друг — на Онзи, който възкръсна от мъртвите, за да принасяме плодове за Бога. ⁵ Когато живеехме според грешната си човешка природа, нашите греховни страсти, подбудени от закона, вършеха своето дело в телата ни, за да дадат плодове, които водят към смърт. ⁶ Но сега, след като умряхме за закона, чиито пленници бяхме, ние сме освободени от него. Сега служим на Бога, нашия Господар, по нов начин, ръководени от Духа, а не по стария начин — според писания закон.

Борбата с греха

⁷ Можем ли тогава да кажем, че грехът и законът са едно? Не, разбира се! Но ако не беше законът, нямаше да зная какво е грях. Всъщност, ако законът не беше казал: „Не пожелавай това, което принадлежи на друг“, ^{*} нямаше да зная какво е да пожелаеш нещо, което принадлежи на друг. ⁸ Но грехът намери начин чрез тази заповед да ме накара да пожелавам всякакви неща, които не ми принадлежат, защото без закона грехът е безсилен. ⁹ Имаше време, когато бях жив без закона, но грехът отново започна да действа, когато заповедта на закона дойде при мен, ¹⁰ и аз умрях. Така заповедта, чието предназначение бе да донесе живот, ми донесе смърт, ¹¹ защото грехът успя да ме измами и използва заповедта да ме убие.

¹² Законът е свят и заповедта е свята, справедлива и добра.

^{*}7:7 Цитат от Изх. 20:17; Вт. 5:21.

¹³ Означава ли това, че доброто ми донесе смърт? Не, разбира се! За да разбере какво е грях, грехът ми донесе смърт, като се възползва от доброто. Това стана, за да може чрез тази заповед да се покаже колко ужасно грешен е грехът.

Вътрешният конфликт

¹⁴ Знаем, че законът е нещо духовно, а аз не съм. Аз съм човек от плът и бях продаден в робство на греха. ¹⁵ Не зная какво върша, защото върша не това, което искам, а нещата, които мразя, тях върша! ¹⁶ А щом върша точно това, което не искам, значи се съгласявам със закона и признавам, че е добър. ¹⁷ Но всъщност не аз върша тези неща, а грехът, който живее в мен. ¹⁸ Да, зная, че нищо добро не живее вътре в мен, тоест в моята недуховна човешка природа. Имам желание за добри дела, но нямам силата да ги върша. ¹⁹ Върша не доброто, което искам, а злото, което не искам. ²⁰ А щом върша точно това, което не искам, то не аз го върша, а грехът, който живее в мен.

²¹ Откривам в себе си това правило: когато искам да извърша добро, злото винаги е с мен. ²² Дълбоко в себе си аз с радост приемам Божия закон. ²³ Но виждам друг закон да действа в тялото ми. Той е във вражда със закона, който ръководи ума ми. Този друг закон, който действа в тялото ми, е законът на греха и той ме превръща в свой пленник. ²⁴ Аз съм един окаян човек! Кой ще ме спаси от това тяло, подвластно на смъртта? ²⁵ Бог го прави чрез нашия Господ Исус Христос и аз съм благодарен!

И така, с ума си служа на Божия закон, но с грешната си човешка природа служа на закона, наложен ми от греха.

Живот в Духа

8 Така сега няма осъждение за онези, които са в Христос Исус. ² Защото законът на Духа, който носи живот, в Христос Исус те* освободи от закона на греха, който води до смърт. ³ Бог извърши това, което законът на Моисей, загубил силата си чрез нашата човешка природа, не можа. Като изпрати на земята собствения си Син, който прие тяло, подобно на нашите човешки тела, с които грешим, за да плати за греха, Бог осъди греха чрез това тяло. ⁴ Той направи това, за да станем праведни според изискванията на закона и сега ние живеем, като следваме Духа, а не грешната си човешка природа.

⁵ Защото онези, които живеят според грешната си природа, следват желанията на грешната си природа, а тези, които живеят според Духа, следват желанията на Духа. ⁶ Умът, управляван от недуховната човешка природа, води към духовна смърт, а умът, управляван от Духа, води към живот и мир. ⁷ Умът, управляван от недуховната човешка природа, е против Бога, защото не се покорява и не може да се покори на Божия закон ⁸ и онези, които живеят според грешната си природа, не могат да се харесат на Бога.

⁹ Но ако Божият Дух наистина живее във вас, ръководи ви не грешната природа, а Духът. А ако някой няма Христовия Дух, този човек не принадлежи на Христос. ¹⁰ От друга страна, ако Христос е във

*8:2 *те* Според някои гръцки ръкописи: „ме“.

вас, дори телата ви да са мъртви вследствие на греха, Духът ви дава живот, защото сте станали праведни пред Бога. ¹¹Бог възкреси Исус от мъртвите и сега във вас живее Божият Дух. Онзи, който възкреси Христос от мъртвите, ще даде живот на вашите смъртни тела чрез своя Дух, който живее във вас.

¹²Затова, братя и сестри, ние не трябва да живеем според законите на грешната природа, защото не сме задължени да следваме нейните желаниа. ¹³Онези, които живеят според грешната си природа, ще умрат, а онези, които чрез Духа умъртвят греховните си желаниа, ще живеят, ¹⁴защото истинските Божии деца са онези, които са ръководени от Божия Дух. ¹⁵Вие приехте не дух, който ви прави роби и отново ви кара да се страхувате, а Духа, който ви прави Божии деца. Чрез него викаме „Авва,* Отче!“ ¹⁶и същият този Дух заедно с нашия дух свидетелства, че сме Божии деца. ¹⁷И понеже сме негови деца, ние също сме Божии наследници и наследници заедно с Христос, и след като страдаме заедно с него, ще получим и слава като неговата.

Бъдещата слава

¹⁸Сигурен съм, че страданията ни в този живот са нищо в сравнение с бъдещата слава, която ще ни бъде дадена. ¹⁹Създаденият от Бога свят с нетърпение очаква времето, когато ще се разкрие кои са Божиите деца. ²⁰Светът беше променен така, че всичко в него се обезсмисли. Това стана не защото той го искаше, а

защото Бог реши да го промени с надеждата, ²¹че създаденото от него ще бъде освободено от своето робство на разруха и ще се радва на славната свобода, която принадлежи на Божиите деца.

²²Защото знаем, че досега всичко, сътворено от Бога, стене и страда като жена в родилни болки. ²³И не само всичко сътворено, а и ние, които имаме Духа като начало на Божието благословение, стенем в себе си, докато с нетърпение очакваме пълното осиновяване от Бога, когато телата ни ще бъдат освободени. ²⁴Ние бяхме спасени и затова имаме тази надежда в сърцата си. Ако можехме да видим онова, което очакваме, то това нямаше да е истинска надежда, защото кой се надява на нещо, което вече вижда? ²⁵Но ние се надяваме на нещо, което още не виждаме, и търпеливо го очакваме.

²⁶Духът идва на помощ в слабостта ни. Ние не знаем за какво и как да се молим, а той самият се моли за нас със стенания, които не могат да се изразят с думи. ²⁷Бог вижда това, което е в сърцата ни, и знае какво иска Духът, защото той се моли за Божиите святи хора така, както Бог желае.

²⁸И знаем, че във всичко Бог работи за доброто на онези, които го обичат, онези, които призова, защото такъв бе планът му. ²⁹Още преди сътворението на света той познаваше хората, които предварително отдели да бъдат подобни на неговия Син, за да може Божият Син да бъде първородният† сред много братя и сестри. ³⁰Бог не само ги отдели

*8:15 *Авва* Арамейската дума за „баща“ или „татко“.

†8:29 *първородният* Това вероятно означава, че Христос е първият в Божието семейство, който споделя Божията слава.

предварително, но ги и призова; които призова, направи праведни; и които направи праведни, прослави.

Божията любов в Христос Исус

³¹Какво да кажем за това? Ако Бог е на наша страна, кой може да е против нас? ³²Нима Онзи, който не пожали собствения си Син, а го изпрати да умре за всички ни, няма да ни даде, заедно с Исус, и всичко останало? ³³Кой може да обвини избраните от Бога? Никой! Защото Бог е този, който ги обявява за невинни. ³⁴Кой може да ги осъди? Никой! Христос Исус умря и, което е още по-важно, беше възкресен, и сега седи от дясната страна на Бога и се застъпва за нас. ³⁵Кой ще ни отдели от любовта на Христос? Неприятностите, трудностите, преследванията, липсата на храна или дрехи, опасностите или мечът? ³⁶Както е писано:

„Заради теб ни убиват непрестанно и гледат на нас като на овце, обречени на заколение.“ *Псалм 44:22*

³⁷Не, във всички тези неща ние печелим славна победа чрез Онзи, който ни обикна. ³⁸Защото твърдо вярвам, че нито смъртта, нито животът, нито ангелите, нито управляващите духове, нито нещо в настоящето, нито нещо в бъдещето, нито други сили, ³⁹нито нещо във висините, нито нещо в дълбините, нито каквото и да е от създаденото може да ни отдели от Божията любов, която имаме в Христос Исус, нашия Господ.

Бог и израелският народ

9 Говоря истината в Христос. Не лъжа и съвестта ми, водена от Святия Дух, ми е свидетел, ²че сърцето ми е изпълнено с голяма скръб и непрестанна болка. ³Защото дори бих предпочел аз да бъда прокълнат и отделен от Христос заради братята и сестрите си, своите земни сродници, ⁴народа на Израел. Те са избрани да бъдат Божии деца. На тях Бог разкри славата си, на тях даде заветите, закона, правилния начин на поклонение и обещанията. ⁵Техни са великите патриарси и те са земният род на Христос, който е Бог над всичко и благословен завинаги!* Амин.

⁶Не че Божието обещание не се изпълни, но не всички от народа на Израел са наистина Божий народ. ⁷И това, че са потомци на Авраам, не означава, че всички са негови истински деца. Както Бог каза на Авраам: „Само чрез Исаак ще придобиеш истински потомци.“[†] ⁸Това означава, че Божии деца са не децата, родени по естествен начин, а децата, родени според обещанието. ⁹А ето какво беше обещанието: „По това време догодина ще се върна и Сара ще е родила син.“[‡]

¹⁰И това не е всичко, тъй като Ревека също роди синове от един мъж — нашия праотец Исаак. ¹¹⁻¹²И още преди да се родят синовете ѝ и преди да са извършили каквото и да е добро или зло, Бог каза на Ревека: „По-големият син ще служи

*9:5 **Христос, който ... завинаги!** Или: „Христос. Бог, който властва над всичко, да бъде благословен завинаги!“

†9:7 Цитат от Бит. 21:12.

‡9:9 Цитат от Бит. 18:10,14.

на по-малкия.“* Бог каза това, за да се осъществи планът му, който действа чрез неговия избор и е основан не на делата на човека, а на този, който призовава. ¹³Както е писано: „Обикнах Яков, а намразих Исав.“†

¹⁴Какво да кажем тогава? Нима Бог е несправедлив? ¹⁵Не, разбира се! Той каза на Моисей: „Към когото реша да проявя милост, ще я проявя и към когото реша да проявя съжаление, ще го проявя.“‡ ¹⁶Така че всичко зависи не от желанието или усърдието на човека, а от Бога, който показва милост. ¹⁷Защото според Писанието Бог каза на фараона: „Аз те сложих на престола, за да покажа чрез теб властта си и за да се прогласи името ми по целия свят.“¶ ¹⁸Затова Бог проявява милост към този, когото избере, и закоравява сърцето на онзи, когото поиска.

¹⁹Сигурно ще ми кажеш: „Щом Бог ръководи делата ни, защо тогава ни вини за тях? Нима някой може да се противопостави на волята му?“ ²⁰Но кой си ти, човече, за да възразяваш на Бога? И може ли сътвореното да каже на твореца си: „Защо си ме създал такъв?“ ²¹И няма ли власт грънчарят над глината, когато превръща парче глина в специален съд или в съд за всекидневна употреба?

²²Така и Бог, понеже искаше да прояви гнева си и да покаже силата си, понасяше търпеливо онези, които бяха предмет на гнева му и бяха готови за своето унищожение. ²³Той чакаше, за да покаже богатата си слава на онези, които бяха предмет на милостта му. Те бяха подготвени от

Бога да получат неговата слава. ²⁴Ние сме тези хора, които той призова не само измежду юдеите, а измежду езичниците. ²⁵Както казва Писанието в книгата на Осия:

„Тези, които не бяха мой народ, ще нарека свой народ, и нелюбията народ ще назова любим.“ *Осия 2:23*

²⁶„И на същото място, където Бог им каза:

«Вие не сте мой народ», там ще бъдат наречени деца на живия Бог.“ *Осия 1:10*

²⁷А Исая възкликва за Израел:

„Въпреки че децата на Израел са многобройни

като пещчинките в морето, много малко от тях ще бъдат спасени,

²⁸защото Господ ще изпълни присъдата си над земята бързо и докрай.“ *Исая 10:22-23*

²⁹Както Исая предсказва:

„Ако Всемогъщият Бог не беше оставил някои хора от народа ни, сега щяхме да бъдем като Содом и да станем като Гомора.“

Исая 1:9

³⁰Какво да кажем тогава? Езичниците, които не търсеха да станат праведни пред Бога, станаха праведни, понеже повярваха. ³¹А народът на Израел, който следваше закон, за да стане праведен, не успя. ³²И защо? Защото се опитваше да стане праведен не чрез вярата, а чрез делата си. Той се препъна в камъка, в който хората ще се спъват. ³³Както е писано:

„Виж, поставям в Сион камък, в който хората ще се спъват,

*9:11-12 Цитат от Бит. 25:23.

†9:13 Цитат от Мал. 1:2-3.

‡9:15 Цитат от Изх. 33:19.

¶9:17 Цитат от Изх. 9:16.

камък, която ще ги кара да падат. Но този, който повярва в него, няма да се посрами.“ *Исаия 8:14; 28:16*

10 Братя и сестри, от цялото си сърце желая юдеите да бъдат спасени и се моля за това на Бога, ²защото съм им свидетел, че те имат ревност за Бога, но нямат правилното знание. ³Те не познаваха начина, по който Бог прави хората праведни, и се опитваха да станат праведни по свой начин, като не приеха Божия начин да станат праведни. ⁴Христос сложи край на закона, за да стане праведен всеки, който вярва.

⁵За оправданието, постигнато чрез подчинение на закона, Моисей пише: „Който следва закона, ще живее чрез него.“^{*} ⁶Но за оправданието, постигнато чрез вярата, Писанието казва: „Не питайте сърцето си: «Кой ще се качи на небето?»“ (което значи: „Кой ще се качи на небето да доведе Христос долу на земята?“) ⁷и не казвайте: «Кой ще слезе в бездната?» (което значи: „Кой ще слезе в бездната да изведе Христос от мястото на мъртвите?“) ⁸Ето какво казва Писанието: „Словото е близо до теб. То е на устните ти и в сърцето ти.“[†] Това е посланието за вярата, което ние проповядваме: ⁹ако изповядаш, че Исус е Господ и повярваш в сърцето си, че Бог го възкреси от мъртвите, ще бъдеш спасен. ¹⁰Защото вярваме със сърцата си и това води до нашето оправдание, и изповядваме с устните си и това води до нашето спасение.

¹¹В Писанието е казано: „Всеки, който повярва в него, няма да се посрами.“[‡] ¹²Казано е „всеки“, тъй като няма разлика между юдеи и езичници, понеже същият Господ е Господ за всички и дава богатствата си на всички, които го призовават. ¹³Защото „всеки, който призове името на Господа, ще бъде спасен.“[¶]

¹⁴Но как хората да потърсят помощ от Бога, ако не вярват в него? А как да повярват, ако не са чували за него? И как да чуят, ако никой не проповядва сред тях? ¹⁵Както е казано в Писанието: „Колко прекрасни са нозете на онези, които носят добри вест!“[§]

¹⁶Но не всички юдеи приеха Благата вест. Исаия каза: „Господи, кой повярва на посланието ни?“^{**}

¹⁷Вярата идва след като хората чуят Благата вест, а те я чуват, когато някой проповядва за Христос.

¹⁸Но аз питам: „Нима хората не чува Благата вест?“ Разбира се, че я чува, както е казано в Писанието: „Гласът им се разнесе по цялата земя и думите им стигнаха до всички краища на света.“ *Псалм 19:4*

¹⁹И отново питам: „Нима народът на Израел не разбира?“ Първо Моисей каза:

„Ще ви накарам да ревнувате чрез народ, който не е народ.

Ще ви разгневя чрез народ, който не разбира.“ *Второзаконие 32:21*

²⁰След това Исаия имаше смелостта да каже:

*10:5 Цитат от Лев. 18:5.

†10:8 *стихове 6-8* Цитати от Вт. 30:12-14.

‡10:11 Цитат от Ис. 28:16.

¶10:13 Цитат от Йоил 2:32.

§10:15 Цитат от Ис. 52:7.

**10:16 Цитат от Ис. 53:1.

„Намериха ме онези, които не ме търсеха.

Разкрих се на онези, които не питаха за мен.“ *Исаия 65:1*

²¹ Бог каза това чрез Исаия за другите народи, а за народа на Израел каза:

„По цял ден протягам ръцете си към хора, които отказват

да ми се покоряват и да ме следват.“

Исаия 65:2

Бог не е забравил своя народ

11 Питам тогава: „Нима Бог е отхвърлил своя народ?“

Не, разбира се! Нали аз също съм израелтянин, потомък на Авраам, от племето на Вениамин. ²Бог не е отхвърлил своя народ, когото предварително е избрал! Или не знаете какво казва Писанието за Илия, който умолявал Бога против народа на Израел: ³„Господи, те убиха пророците ти и разрушиха олтарите ти. Аз съм единственият, който остана, а искат и мен да убият.“* ⁴Но какво му отговорил Бог? — „Запазих за себе си седем хиляди мъже, които не са се поклонили пред Ваал.“†‡

⁵Така и сега са останали няколко души, които Бог е избрал чрез благодатта си. ⁶И щом са избрани чрез Божията благодат, то изборът не зависи от делата им, защото ако беше така, Божията благодат не би била благодат.

⁷Ето какво се случи: народът на Израел не успя да намери това, което търсеше. Избраните от Бога го постигнаха, а останалите закоравиха сърцата си. ⁸Както е казано в Писанието:

„Бог ги направи безчувствени.“ *Исаия 29:10*

„Той им даде очи, които не виждат, и уши, които не чуват,

и така е и досега.“ *Второзаконие 29:4*

⁹А Давид казва:

„И нека собствените им пирувания станат примка и капан за тях.

И нека паднат и получат наказанието си.

¹⁰Нека очите им се замъглят, за да не виждат

и нека завинаги се превият под нещастията си.“ *Псалм 69:22-23*

¹¹И питам: „Когато юдеите се препънаха и паднаха, падането им окончателно ли беше?“ Не, разбира се! Но чрез тяхното препъване дойде спасение за езичниците и това накара юдеите да завиждат. ¹²И ако тяхното препъване донесе богати благословения на света и тяхната загуба донесе богати благословения на езичниците, то колко повече ще донесе влизането на пълния брой юдеи в Божието царство!

¹³Сега се обръщам към вас, които не сте юдеи. Точно защото съм апостол на езичниците, придавам такова значение на служението си ¹⁴с надеждата, че мога да накарам хората от своя народ да ревнуват и да спася някои от тях. ¹⁵Защото, ако като ги отхвърли, Бог се помири със света, какво би могло да донесе приемането им от Бога, освен живот от мъртвите?

¹⁶Ако първият зальк се даде в дар на Бога, целият хляб се освещава. Ако коренът на дървото е свят, то и клоните му са свети.

¹⁷И ако някои от клоните са били отчупени, а ти, който си клонка от

*11:3 Цитат от 3 Царе 19:10,14.

†11:4 *Ваал* Името на лъжлив бог.

‡11:4 Цитат от 3 Царе 19:18.

дива маслина, си бил присаден сред тях и споделяш корена и богатите сокове на дървото,¹⁸ не трябва да се хвалиш пред клоните, които са отчупени. И ако се хвалиш, помни, че не ти храниш корена, а той — теб.¹⁹ Ще кажеш: „Да, но за да бъде присаден, други клони бяха отчупени.“²⁰ Вярно е. Те бяха отчупени, защото нямаха вяра, а ти поради вярата си остана. Затова трябва не да се гордееш, а да се страхуваш,²¹ защото щом Бог не пощади клоните, които по природа принадлежат на дървото, той няма да пощади и теб, ако спреш да вярваш.

²²Трябва да запомниш и Божието милосърдие, и строгостта му — строгост към онези, които са се отрekli от него, и милосърдие към теб, ако останеш в това милосърдие. Защото ако не останеш, и ти ще бъдеш отрязан от дървото,²³ а юдеите ще бъдат присадени обратно, ако не упорстват в неверието си, тъй като Бог е способен да ги присади отново.²⁴ Щом като ти, който беше отрязан от диво маслиново дърво, на което принадлежеше по природа, и — противно на природата — беше присаден към облагородено маслиново дърво, толкова по-лесно е тези, които по природа са облагородени маслинови клонки, да бъдат присадени отново към дървото, на което принадлежат по природа.

²⁵Братя и сестри, искам да разберете тази скрита истина (за да не разчитате твърде много на собствената си мъдрост): част от народа на Израел упорито отказа да повярва, но това ще се промени, когато пълният брой езичници дойдат при Бога.²⁶ И по този начин

целият Израел ще се спаси. Както казва Писанието:

„От Сион ще дойде освободител и ще отстрани всяко безчестие от рода на Яков.

²⁷И аз ще склуча с тях този завет, когато премахна греховете им.“ *Исаия 59:20-21; 27:9*

²⁸Отказвайки да приемат Благата вест, юдеите стават врагове на Бога заради вас, езичниците, но Бог избра юдеите и ги обича заради обещанията си към предците им.²⁹ Защото Бог никога не променя решението си за тези, които призовава, и за това, което дава.³⁰ Както вие някога не се покорявахте на Бога, но сега получихте неговата милост заради непокорството на юдеите,³¹ така сега те станаха непокорни, защото Бог прояви милост към вас, за да могат те също да получат Божията милост.³² Защото Бог е заключил всички хора в затвора на непокорството, за да може да покаже милост към всички.

Възхвала на Бога

³³Колко дълбоки са Божиите богатства и неговата мъдрост и знание! Колко необясними са присъдите му и неразбираеми — пътищата му!³⁴ Както казва Писанието:

„Кой знае ума на Господа? Кой може да му бъде съветник?“ *Исаия 40:13*

³⁵„Кой му е дал нещо, за да е длъжен Бог да му се отплати?“ *Йов 41:11*

³⁶Защото всичко е създадено от Бога и съществува чрез него и за него. Слава на Бога завинаги! Амин.

Посветете живота си на Бога

12 Ето защо, братя и сестри, заради великата милост,

която Бог ви предложи, ви моля да принесете себе си като жива и свята жертва, угодна на Бога. Това е вашето духовно служение пред него. ²И не бъдете повече ръководени от критериите на този свят, а се променяйте, като непрекъснато обновявате умовете си, за да сте способни да разпознавате какво желае Бог и какво е добро, угодно на него и съвършено.

³Бог ми даде специален дар и затова казвам на всички вас: не възвеличавайте себе си повече, отколкото е редно, а разсъждавайте разумно според количеството вяра, която Бог е раздал на всеки от вас. ⁴Защото както тялото ни се състои от много части (въпреки че не всички имат еднакви функции), ⁵така и ние всички сме едно тяло в Христос и всеки от нас принадлежи на другите.

⁶Ние получаваме различни дарби според благодатта, която Бог ни дава. Който има дарбата да пророкува, трябва да я използва според вярата си. ⁷Който има дарбата да служи, трябва да се посвети на това служение. Който има дарбата да поучава, трябва да се посвети на поучаването. ⁸Който има дарбата да насърчава, трябва да се посвети на това. Който има дарбата да споделя благата си, нека го прави щедро. Който има дарбата да ръководи, нека го прави с усърдие. Който има дарбата да върши добрини, нека го прави с радост.

⁹Любовта ви трябва да е искрена. Ненавиждайте злото. Дръжте се здраво за доброто. ¹⁰Показвайте привързаност в любовта си към

другите вярващи и отдавайте повече почит на останалите, отколкото на себе си. ¹¹Не бъдете мързеливи в усърдието и служете на Бога с пламенен дух. ¹²Радвайте се в надеждата, бъдете търпеливи в нещастията и постоянствайте в молитвата. ¹³Споделяйте благата си с Божиите хора, които са в нужда, и бъдете гостоприемни.

¹⁴Благославяйте онези, които ви преследват. Благославяйте ги, не ги проклинаяте. ¹⁵Радвайте се заедно с онези, които се радват, и плачете заедно с онези, които плачат. ¹⁶Живейте в съгласие един с друг. Не бъдете горделиви и не надценявайте себе си, а се сприятелявайте с хората със скромно положение.

¹⁷Не отвръщайте на злото със зло, а си поставете за цел да вършите тези неща, които всички смятат за добри. ¹⁸Доколкото зависи от вас и ако е възможно, живеете в мир с всички хора. ¹⁹Не отмъщавайте за себе си, скъпи мои, а оставете това на Божия гняв, защото Господ казва в Писанията: „Мое е отмъщението. Аз ще отплатя.“* ²⁰А ето как трябва да постъпвате:

„Ако врагът ти е гладен, нахрани го, ако е жаден — дай му да пие. Защото ако направиш това, ще го накараш да се засрами.“† *Притчи* 25:21-22

²¹Не оставай злото да те побеждава, а ти го побеждавай с добро.

13 Всеки трябва да се подчинява на по-висшите власти, защото няма власт, която да не е дадена от Бога, и онези, които сега управляват, са определени от Бога. ²Така че,

*12:19 Цитат от Вт. 32:35.

†12:20 *ще го накараш да се засрами* Букв.: „ще поръсиш главата му с горещи въглени“. В старозаветните времена хората често поръсват главите си с горещи въглени като знак, че страдат дълбоко или че съжаляват за нещо.

който не се подчинява на властта, се изправя срещу това, което Бог е наредил, и онези, които постъпват така, ще си навлекат наказание. ³Управниците вдъхват страх не у тези, които вършат добро, а у онези, които вършат зло. Ако искаш да не се боиш от властите, върши добро и ще получиш тяхната похвала, ⁴защото те са Божии служители, които работят за твое добро. Но ако вършиш зло, тогава се страхувай, защото те имат властта да наказат и се очаква да я използват, тъй като са Божии служители да наказват тези, които вършат зло. ⁵Ето защо трябва да се подчинявате — не само поради страх от Божието наказание, а и заради собствената си съвест.

⁶Затова плащате и данъци — защото управниците служат на Бога и са се посветили на това. ⁷Давайте на всеки дължимото: данъци — на тези, на които дължите данъци, такси — на тези, на които дължите такси, уважение — на тези, на които дължите уважение, и почести — на тези, на които дължите почести.

Единственият закон е да се обичаме

⁸Не допускайте никакъв дълг към никого, освен дълга да се обичате един друг, защото който обича другите, е изпълнил всяко изискване на закона. ⁹Защото заповедите „Не прелюбодействай!“, „Не убивай!“, „Не кради!“, „Не пожелавай това, което не ти принадлежи!“,* както и всички други заповеди се съдържат в думите: „Обичай ближния си както себе си!“† ¹⁰Любовта кара хората да не вършат зло на ближния си. Затова

любовта води до изпълнението на закона.

¹¹Трябва да постъпвате така, защото знаете в какво време живеем. Знаете, че е дошъл часът да се събудите от сън, защото сега спасението ни е по-близо, отколкото тогава, когато повярвахме. ¹²Нощта е към своя край, денят е вече близо. Нека отхвърлим делата, които принадлежат на мрака, и си сложим оръжията, които принадлежат на светлината. ¹³Нека се държим благопристойно, както подобава на хора, които принадлежат на деня — не в разточителни пирове и пианство, не в сексуални грехове и разгулен живот, не в раздори и завист. ¹⁴Вместо това се облечете с Господ Исус Христос и не мислете как да задоволите грешната си човешка природа и как да изпълните злите си желания.

Не осъждайте другите

14 Приемайте този, чиято вяра е слаба, и не спорете с него, независимо от това, че мислите по различен начин. ²Един вярва, че може да яде всичко, а друг, чиято вяра е слаба, яде само зеленчуци. ³Който яде всичко, не трябва да презира онзи, който не яде някои неща. И този, който не яде някои неща, не трябва да осъжда онзи, който яде всичко, защото Бог го е приел. ⁴Кой си ти, че да съдиш чуждия слуга? Неговият господар решава дали той стои или пада. И ще стои, защото Господ има властта да го направи да стои.

⁵Така също един човек цени определени дни повече от други, а друг цени еднакво всички дни. Всеки

*13:9 Цитат от Изх. 20:13-15,17.

†13:9 Цитат от Лев. 19:18.

трябва да постъпва в съответствие с убежденията си. ⁶Този, който счита някои дни за по-специални, го прави за Господа, и този, който яде всякаква храна, го прави за Господа, защото благодари на Бога. И този, който не яде всякаква храна, също го прави за Господа и благодари на Бога. ⁷Защото никой от нас не живее за себе си и никой не умира за себе си. ⁸Ако живеем — живеем за Господа, ако умираме — умираме за Господа и му принадлежим и в живота, и в смъртта си. ⁹Затова и Христос умря и се върна към живота, за да бъде Господ и на мъртвите, и на живите.

¹⁰Така че ти — защо осъждаш своя брат? Или ти — защо го презираш? Всички ние ще бъдем изправени пред Бога да бъдем съдени от него.

¹¹Защото Писанието казва:

„Всички ще превият коляно пред мен и ще признаят, че аз съм Бог.

И както е истина, че съм жив,

така е истина и че това

ще се случи — казва Господ.“ *Исаия 45:23*

¹²И така, всеки от нас ще отговаря пред Бога за своя собствен живот.

Не бъдете причина другите да съгрешават

¹³Затова, нека престанем да се съдим един друг, а да решим да не поставяме пречки или неща, които карат нашите братя и сестри да падат.

¹⁴Като човек в Господ Исус зная и съм убеден, че няма храна, която сама по себе си да е нечиста, освен за този, който я смята за нечиста; тогава за него тя наистина е нечиста.

¹⁵Ако заради храната, която ядеш, нараниш брат си, ти не постъпваш така, както изисква любовта.

Недей чрез храната, която ядеш, да погубваш този, за когото умря Христос. ¹⁶Не действайте така, че това, което смятате за добро, да се злослови от другите. ¹⁷Защото в Божието царство са важни не храната и питието, а праведността, мирът и радостта, които дава Святият Дух. ¹⁸Който служи на Христос, като живее така, ще радва Бога и ще има одобрението на другите хора.

¹⁹Ето защо нека се стремим към това, което носи мир, и това, което ни помага да се укрепваме взаимно. ²⁰Не позволявай храната ти да унищожи Божието дело. Всичко е чисто и можеш да го ядеш, но е грешно да ядеш нещо, което ще накара някой друг да извърши грях. ²¹По-добре е да не ядеш месо, да не пиеш вино и да не вършиш нищо, което може да накара брат ти да извърши грях.

²²Нека убежденията ти бъдат тайна между теб и Бога. Благословен е онзи, който не се чувства виновен, когато постъпва така, както смята за добре.

²³Но този, който се съмнява дали нещо е правилно или грешно, ще бъде осъден от Бога, ако изяде храна, която смята, че трябва да избягва, защото той не вярва, че това, което върши, е правилно, а всичко, което не се прави от убеждение, е грях.

15 Ние, които сме силни във вярата, трябва да помагаме и носим заедно слабостите на онези, които не са силни, а не да угаждаме на себе си. ²Всеки от нас трябва да се опитва да върши онова, което е угодно и полезно за ближния, и да му помага да укрепя вярата си. ³Дори Христос не живя да угоди на себе си. Както казва Писанието за него: „Хулите на онези, които обиждаха

теб, паднаха върху мен.“* ⁴Всичко, което е казано в Писанията, е казано за наше поучение, за да можем чрез търпението и насърчението, които Писанията ни дават, да имаме надежда. ⁵И нека Богът на търпението и насърчението ви дари с разбирателство помежду ви така, както Христос Исус иска, ⁶и всички заедно в един глас да прославяте Бога и Бащата на нашия Господ Исус Христос. ⁷Затова, приемайте се един друг, както Христос ви прие. Така Бог ще се прослави.

⁸Казвам ви, че Христос стана слуга на юдеите заради Божията истина, за да потвърди, че Бог ще изпълни обещанията си, дадени на предците, ⁹и за да може езичниците да прославят Бога за милостта му към тях. Както казва Писанието:

„Затова ще ти благодаря между езичниците

и ще възпявам твоето име.“ *Псалм 18:49*

¹⁰Казано е също:
„Радвайте се, езичници,
заедно с онези, които принадлежат на Бога.“ *Второзаконие 32:43*

¹¹И още:
„Възхвалявайте Господа, всички вие,
езичници,
и нека всички народи го възхваляват.“

Псалм 117:1

¹²А Исая казва:
„Ще се появи потомък от рода на Есей†

и ще се въздигне да царува над езичниците,
и в него ще бъде тяхната надежда.“

Исая 11:10

¹³Нека Богът на надеждата ви изпълни с радост и мир, като

уповайте на него, за да прелива надеждата ви чрез силата на Святия Дух.

Павел говори за делото си

¹⁴Братя и сестри, уверен съм, че сте изпълнени с добро и с всяко знание и можете сами да се учите един друг. ¹⁵Но аз ви писах открито за някои неща, които искам да ви напомня отново. Направих това, защото Бог ме дари с тази специална дарба ¹⁶да служа на Христос Исус сред езичниците. Аз служа на Бога, като проповядвам неговата Блага вест. Правя това, за да може езичниците да станат принос, който Бог ще приеме и освети чрез Святия Дух.

¹⁷Гордея се в Христос Исус с труда си за Бога. ¹⁸Не се осмелявам да говоря за това, което аз извърших, а за това, което Христос извърши чрез мен, за да доведе езичниците до подчинение на Бога, чрез моите думи и дела, ¹⁹чрез силата на знамения и чудеса и чрез властта на Духа. Проповядвах Благата вест за Христос по всички земи от Ерусалим до Илирик и вече завърших това свое дело. ²⁰Винаги съм искал да проповядвам там, където името на Христос не е било чуто, за да не градя върху основата на друг, ²¹а както казва Писанието:

„Тези, на които не е говорено за него, ще видят
и тези, които не са чули за него,
ще разберат.“ *Исая 52:15*

Планът на Павел да посети Рим

²²Ето защо много пъти бях спрян да дойда при вас. ²³Но сега, когато

*15:3 Цитат от Пс. 69:9.

†15:12 *Есей* Есей е бащата на Давид — цар на Израел около 1000 г. пр. Хр. От същия род е и Исус.

приключих делото си по тези земи, и тъй като от много години желая да дойда при вас, ²⁴ надявам се да ви посетя на път за Испания. Да, надявам се да ви видя при това свое пътуване и да получа вашата подкрепа за пътуването ми, след като първо имам щастието да постоя с вас известно време. ²⁵ Но сега отивам в Ерусалим, за да служа на Божиите хора там, ²⁶ защото вярващите в Македония и Ахия решиха да дадат помощ на Божиите хора в Ерусалим, които са бедни. ²⁷ Да, те решиха да направят това, а имат и задължения към тях, защото както юдеите споделиха с езичниците духовните си блага, така и езичниците трябва да споделят с тях материалните си блага. ²⁸ Когато завърша своята мисия и предам събраните пари в ръцете на бедните в Ерусалим, ще се отправя към Испания, минавайки през вашия град. ²⁹ И зная, че когато дойда при вас, ще дойда с цялото Христово благословение.

³⁰ Моля ви, братя и сестри, чрез нашия Господ Исус Христос и чрез любовта, която Духът ни дава, борете се заедно с мен в молитвите си към Бога за мен ³¹ да бъда избавен от невярващите в Юдея и помощта, която нося в Ерусалим, да бъде приета добре от Божиите хора там, ³² за да мога, ако такава е Божията воля, да дойда при вас с радост и да се освежа заедно с вас. ³³ Богът на мира да бъде с всички ви. Амин.

Последни поздрави

16 Препоръчвам ви Фива, наша сестра, дякониса в църквата в Кенхрея. ² Приемете я в Господа, както подобава на Божии хора, и

и помогнете с всичко, от което се нуждае от вас, защото тя много е помагала и на мен, и на други хора.

³ Поздравете Прискила и Акила, които работят заедно с мен в Христос Исус. ⁴ Те рискуваха живота си, за да спасят моя, за което не само аз съм им благодарен, но и всички църкви на езичниците. ⁵ Поздравете и църквата, която се събира в техния дом.

Поздравете и моя скъп приятел Епенет, който беше първият в Азия, повярвал в Христос. ⁶ Поздравете Мария, която много се труди за вас. ⁷ Поздравете Андроник и Юния, мои сродници, които бяха в затвора заедно с мен и са едни от най-видните сред* апостолите. Те станаха християни още преди мен. ⁸ Поздравете Амплий, моя скъп приятел в Господа. ⁹ Поздравете Урбан, който работи заедно с мен в Христос, и моя скъп приятел Стахий. ¹⁰ Поздравете Апелий, който беше поставен на изпитания и доказа, че е истински християнин. Поздравете всички от семейството на Аристовулий. ¹¹ Поздравете сродника ми Иродион и всички от семейството на Наркис, които принадлежат на Господа. ¹² Поздравете Трифена и Трифоса, които упорито се трудят в Господа. Поздравете моята скъпа приятелка Персида, която също много се труди в Господа. ¹³ Поздравете Руф, избрания в Господа, и майка му, която е и моя майка. ¹⁴ Поздравете Асинкрит, Флегонт, Ермий, Патрова, Ерм и всички братя в Христос, които са с тях. ¹⁵ Поздравете Филолог и Юлия, Нирей и сестра му, Олимпан и всички Божии хора с тях. ¹⁶ Поздравете се

* 16:7 сред Или: „според“.

един друг със свята целувка. Всички Христови църкви ви поздравяват.

¹⁷Братя и сестри, моля ви да внимавате много с тези, които причиняват разногласия сред хората и смуцават вярата им, противно на учението, което сте приели. Стойте далеч от тях, ¹⁸защото такива хора служат не на нашия Господ Христос, а на собствените си апетити и с ласкателни приказки и мили думи заблуждават хората, които не познават злото. ¹⁹Вестта за вашето покорство стигна до всички вярващи и аз съм много щастлив за вас, но искам да постъпвате мъдро по отношение на доброто и да съхраните невинността си по отношение на злото.

²⁰Богът на мира скоро ще смачка Сатана и ще ви даде власт над него.

Благодатта на нашия Господ Исус да бъде с вас.

²¹Тимотей, който работи заедно с мен, ви поздравява. Поздравяват ви

също и сродниците ми Луций, Ясон и Сосипатър.

²²Поздравявам ви в Господа и аз, Тертий, който записвам това послание.

²³Гай, в чийто дом живея аз и се събира цялата църква, също ви поздравява. Поздравяват ви още Ераст, градският ковчезник тук, и нашият брат Кварт. ²⁴*

²⁵Слава на Бога, който може да укрепи вярата ви чрез Благата вест, която проповядвам. Това е посланието за Исус Христос, тайната истина, която Бог разкри и която векове наред беше скрита. ²⁶Но сега тя бе изявена чрез написаното от пророците и според заповедта на вечния Бог се извести на всички народи, за да повярват и да му се подчинят. ²⁷На единствено мъдрия Бог да бъде слава завинаги чрез Исус Христос! Амин.

*16:24 Някои гръцки ръкописи добавят стих 24: „Благодатта на нашия Господ Исус Христос да бъде с всички вас. Амин.“